

USNESENÍ

Městský soud v Praze rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Hany Veberové, soudce Mgr. Marka Zimy a soudkyně JUDr. Jitky Hroudové ve věci

žalobkyně: **E. M.**, státní příslušnost R.
bytem M.
zastoupena advokátem Mgr. Daliborem Lípou
sídlem Jugoslávská 856/2, 360 01 Karlovy Vary

proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4

o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného

takto:

- I. Řízení se zastavuje.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 11 200 Kč, a to do třiceti dnů od právní moci tohoto usnesení k rukám zástupce žalobkyně.
- III. Žalobkyni se vrací část zaplaceného soudního poplatku ve výši 1 000 Kč, která bude vyplacena ve lhůtě třiceti dnů po právní moci tohoto usnesení z účtu Městského soudu v Praze. Žalobkyně se vyzývá, aby do dvou týdnů od doručení tohoto usnesení sdělila, na jaký účet jí má být soudní poplatek vrácen.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou 30. 3. 2021 domáhá, aby soud uložil žalované rozhodnout o její žádosti o nové posouzení důvodů neudělení víza. Žalobkyně žádost podala 15. 12. 2020 a žalovaná o žádosti doposud nerozhodla. K přípustnosti žaloby uvedla, že zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, nestanoví žádné prostředky k ochraně proti nečinnosti a užití § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, vylučuje § 168 zákona o pobytu cizinců.
2. Žalovaná s žalobou nesouhlasí. Předně namítla, že žalobkyně nevyčerpala prostředky k ochraně proti nečinnosti, neboť se měla před podáním žaloby obrátit na ministra vnitra s žádostí o uplatnění opatření proti nečinnosti. Zákon o pobytu cizinců sice užití § 80 správního řádu vylučuje, nicméně tento postup lze aplikovat na základě § 6 odst. 1 správního řádu na jakoukoliv nečinnost správního orgánu. Navrhla proto, aby soud žalobu odmítl. K věci samé uvedla, že jí žádost byla se spisem předána 22. 3. 2021 a 28. 4. 2021 vydala písemnou informaci o výsledku nového posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza. Zákonná lhůta pro rozhodnutí byla zachována a žalovaná nebyla ve věci nečinná.
3. Podáním z 24. 5. 2021 vzala žalobkyně žalobu v celém rozsahu zpět. Uvedla, že žalovaná o její žádosti rozhodla 28. 4. 2021, tedy více než čtyři měsíce od podání žádosti. Rozhodnutí navíc žalovaná zaslala žalobkyni až 3. 5. 2021 a doručeno bylo 10. 5. 2021. Žalobkyně proto navrhla, aby soud řízení zastavil a přiznal jí náhradu nákladů řízení.
4. Ze správního spisu soud zjistil následující podstatné skutečnosti. Žalobkyně požádala 15. 12. 2020 o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza. Žádost zaslala

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

Ministerstvu vnitra ČR, odboru azylové a migrační politiky, oddělení dlouhodobých víz. Odbor následně postoupil žádost spolu se spisem žalované, která je obdržela 22. 3. 2021. Žalovaná o žádosti rozhodla 28. 4. 2021, rozhodnutí vypravila 3. 5. 2021 a žalobkyni doručila 10. 5. 2021.

5. Žalobkyně vzala v souladu s § 37 odst. 4 s. ř. s. žalobu v celém rozsahu zpět před tím, než o ní soud rozhodl. Soud proto výrokem I. řízení zastavil postupem dle § 47 písm. a) s. ř. s.
6. Pro rozhodnutí o nákladech řízení bylo podstatné zjistit, zda žaloba nebyla již při podání zjevně nedůvodná. Pokud by tomu tak bylo, neměl by žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 3 věta první s. ř. s.). Pokud by však návrh nebyl zjevně nedůvodný a žalobkyně vzala žalobu zpět pro pozdější chování žalované, měla by právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 3 věta druhá s. ř. s.).
7. Smyslem § 60 odst. 3 s. ř. s. je přiznat náhradu nákladů řízení žalobci, který podal žalobu důvodně a žalobu bere zpět, neboť v mezidobí došlo mimo soudní řízení ke změně situace, která fakticky odpovídá tomu, co žalobou požadoval, přičemž v případě, že by tento procesní úkon neučinil, vedlo by to k zamítnutí jeho žaloby (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu z 21. 12. 2017, čj. 3 As 43/2016-36). Při rozhodování je soud povinen hodnotit, zda žalovaný po podání žaloby začal konat a vydal skutečně rozhodnutí, jehož vydání žalobce svou žalobou žádal. Pozdější chování odpůrce je přitom třeba hodnotit ve vztahu k předmětu řízení, tj. k nečinnosti žalovaného (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu z 31. 10. 2019, čj. 9 As 335/2018-83). K tomu, aby soud mohl uzavřít, že žalobkyně vzala žalobu zpět pro chování žalovaného, je třeba též vyjasnit, zda skutečně žalovaný dané rozhodnutí vydal až po uplynutí lhůty pro vydání rozhodnutí, neboť samotné pozdější vydání rozhodnutí (oproti podané nečinnostní žalobě) ještě nemusí vždy znamenat naplnění podmínek pro přiznání náhrady nákladů řízení (srov. usnesení Krajského soudu v Praze z 26. 9. 2017, čj. 48 A 86/2017-34). Jak vysvětluje komentářová literatura: „*mezi chováním odpůrce a zpětvzetím návrhu na zahájení řízení musí být příčinná souvislost. V této souvislosti se hodnotí nejen to, zda v důsledku chování odpůrce po podání návrhu na zahájení řízení nastal stav, který navrhovatel podáním návrhu sledoval, nýbrž i to, zda návrh byl v okamžiku zahájení řízení důvodný. Hodnotí se přitom nejen splnění podmínek soudního řízení, ale i věcná důvodnost návrhu. Toto hodnocení se provádí pouze za účelem posouzení vzniku nároku na náhradu nákladů řízení, nikoliv pro rozhodnutí ve věci samé, tudíž se v podstatě omezuje jen na posouzení, zda návrh nebyl zjevně nedůvodný. Není postačující, že odpůrce učinil úkon, v jehož důsledku byl nastolen stav požadovaný návrhem na zahájení řízení, jestliže samotný návrh vznik takového stavu neopodstatňoval (srov. nálezy III. ÚS 2741/16 a III. ÚS 3592/16).*“ (Kühn, Z. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, komentář k § 60 odst. 3 s. ř. s.).
8. Žaloba byla podána včas. Žalobu na ochranu proti nečinnosti lze podat nejpozději do jednoho roku ode dne, kdy ve věci, v níž se žalobce domáhá ochrany, marně proběhla lhůta stanovená zvláštním zákonem pro vydání rozhodnutí (§ 80 odst. 1 s. ř. s.). Žalobkyně požádala o nové posouzení důvodů 15. 12. 2020 a žalobu podala 30. 3. 2021. Roční lhůta je proto zjevně zachována.
9. Žaloba je zároveň přípustná, neboť žalobkyně neměla žádný prostředek k ochraně proti nečinnosti žalované, který mohla bezvysledně vyčerpat (§ 79 odst. 1 s. ř. s.).
10. Zákon o pobytu cizinců neupravuje žádný specifický prostředek k ochraně proti nečinnosti. Zároveň vylučuje pro řízení dle § 180e zákona o pobytu cizinců aplikaci části

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

druhé a třetí správního řádu (§ 168 odst. 1 zákona o pobytu cizinců). Tím vylučuje i použití § 80 správního řádu, které je v jeho druhé části a upravuje opatření proti nečinnosti.

11. Povinnost žalobkyně postupovat dle § 80 správního řádu i přes to, že jeho použití zákona o pobytu cizinců vylučuje, nelze dovodit z § 6 odst. 1 správního řádu. Ten upravuje (pouze) zásadu rychlosti (na ústavní rovině obecně zakotvenou v čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod).
12. Z povinnosti správního orgánu vyřizovat věci bez zbytečných průtahů však nelze dovozovat právo žalobkyně podat žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti dle § 80 správního řádu. Ustanovení § 6 odst. 1 správního řádu pouze odkazuje na postup dle § 80 správního řádu, samo však postup při nečinnosti správního orgánu neobsahuje. Pokud zvláštní zákon vyloučí aplikaci § 80 správního řádu, nelze z odkazu v § 6 odst. 1 správního řádu dovodit, že toto vyloučení aplikace neplatí. Opačný závěr by znamenal, že aplikaci § 80 správního řádu nelze vyloučit téměř nikdy. Zásada rychlosti se totiž použije při výkonu veřejné správy i tam, kde zvláštní zákon aplikaci správního řádu vylučuje (§ 177 odst. 1 správního řádu). Jak komentářová literatura, tak judikatura ovšem počítá s případy, kdy prostředek ochrany proti nečinnosti neexistuje a účastník může rovnou podat žalobu dle § 79 s. ř. s.: *„neexistují-li prostředky ochrany proti nečinnosti ve správním řízení, není co čerpat a podmínka k přístupu k soudu se neužije (rozsudek NSS 5 As 21/2003-10). Půjde především o řízení, ve kterých procesní předpis aplikaci § 80 spr. řádu vylučuje a sám přitom žádný opravný prostředek proti nečinnosti neupravuje (např. řízení ke jmenování profesorem dle § 74 zák. o vysokých školách). Žalobce se může obrátit na soud ihned, bez splnění podmínky k vyčerpání prostředků ochrany“* (Kühn, Z. a kol. *Soudní řád správní. Komentář*. Praha: Wolters Kluwer, 2019, komentář k § 79 odst. 1 s. ř. s.; shodné závěry obsahuje i Blažek, T. a kol. *Soudní řád správní – online komentář*. 3. aktualizace. Praha, C. H. Beck, 2016, komentář k § 79 odst. 1 s. ř. s.). Tímto případem je právě i řízení dle § 180e zákona o pobytu cizinců.
13. Lze proto uzavřít, že z § 6 odst. 1 správního řádu nevyplývá povinnost účastníka řízení postupovat dle § 80 odst. 3 správního řádu v řízení, kde zvláštní zákon vylučuje aplikaci § 80 správního řádu. Žalobkyně postupovala správně, pokud při nečinnosti žalovaného přistoupila rovnou k podání žaloby a její žaloba je přípustná. Tento závěr podporuje i rozsudek zdejšího soudu z 27. 4. 2012, čj. 3 A 245/2011-38. V něm soud věcně rozhodl o žalobě na ochranu proti nečinnosti v řízení o žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza dle 180e zákona o pobytu cizinců, přičemž žalobce taktéž nepodal žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti. Ačkoliv se této otázce soud výslovně nevěnuje, je zřejmé, že žalobu považoval za přípustnou a projednatelnou.
14. S ohledem na výše uvedené soud rozhodl o náhradě nákladů řízení výrokem II. dle § 60 odst. 3 věta druhá s. ř. s., tak že uložil žalovanému zaplatit žalobkyni náhradu účelně vynaložených nákladů. Žalobkyně vzala žalobu zpět pro pozdější chování žalovaného a její žaloba není zjevně nedůvodná. Žalovaná měla povinnost žalobkyni informovat o výsledku nového posouzení důvodů neudělení krátkodobého víza ve lhůtě 30 dnů od doručení žádosti (§ 180e odst. 9 zákona o pobytu cizinců). Žalobkyně žádost podala 15. 12. 2020 u ministerstva jako orgánu, který rozhodnutí o neudělení víza vydal (§ 180e odst. 2 zákona o pobytu cizinců). Žalovaná v zákonné lhůtě nerozhodla, proto žalobkyně podala žalobu, kterou vzala zpět, neboť žalovaná následně o její žádosti rozhodla.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

15. Náklady žalobkyně sestávají ze zaplaceného soudního poplatku ve výši 1 000 Kč (část soudního poplatku ve výši 1 000 Kč bude žalobkyni vrácena – viz níže) a odměny za zastupování žalobkyně advokátem. Ten ve věci učinil tři úkony právní služby (převzetí a příprava zastoupení, podání žaloby a její zpětvzetí), za které mu náleží částka 3 100 Kč/úkon [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif], společně s náhradou hotových výdajů dle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč/úkon. Zástupce žalobkyně není plátcem DPH. Celkem tedy náleží žalobkyni na náhradě nákladů řízení částka ve výši 11 200 Kč.
16. Lhůta k platbě náhrady nákladů řízení je stanovena podle § 160 odst. 1 v části věty za středníkem o. s. ř., místo plnění podle § 149 odst. 1 o. s. ř.; oboje ve spojení s § 64 s. ř. s.
17. Výrokem III. rozhodl soud o vrácení soudního poplatku dle § 10 odst. 3 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, neboť řízení zastavil před prvním jednáním. Žalobkyně uhradila soudní poplatek ve výši 2 000 Kč, vrací se jí proto soudní poplatek snížený o 1 000 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 30. června 2021

JUDr. Hana Veberová v.r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. D.